

VROUWENBELANGEN

☒ Opstandige Moeders ☒

IEEMAND VERTELDE MI: „IK HEB HET MEZELF eens gegund, ook eens een conferentie bij te wonen.” Toen zei m'n dochttertje van zestien: „Nu ga ik van avond een opstel maken over „Opstandige moeders.”” Het werd als een grap bedoeld, en als een grap opgenomen.

Maar, zooals het meer gaat; later denk je er nog eens over na, en dan voel je, dat er ook ernst in kan zitten. „Opstandige moeders!”

Dan denken we in de eerste plaats aan vrouwen, die niet tevreden zijn met haar positie. Die zelf het heft in handen willen houden. Of — die zich niet op heur plaats voelen in wat zij noemen „den tredmolen van het huishouden.” Die liever zelf een betrekking vervullen. Of die hun tijd verbeuzelen met uitgaan, met „zich.... vermaken.”

Maar — is er ook niet een andere opstandigheid? Een goede?

Ik denk nu aan allerlei gewoonten, die zoo onge-merkt in kunnen sluipen bij ouden en jongen, en die ons gezin, langzamerhand, maken tot iets anders dan een Christelijk gezin. Die er een ietwat wereldsch, of, als 't niet zó erg is, een ietwat twijfelachtig stempel op zetten. Of die maken, dat wel de naam „Christelijk” behouden blijft, doch dat de geest der liefde gemist wordt. Past hiertegen geen opstandigheid?

Ik denk, ja, 't klinkt u misschien vreemd in de ooren, maar ik denk ook aan ons onderwijs, dat zoo heel erg eenzijdig is. Dat onze kinderen dreigt te maken tot eenzijdige menschen. Dat, op enkele zeer loffelijke uit-zonderingen na, onze meisjes dezelfde opleiding geeft als onze jongens, al houden we in theorie nog zoo sterk vast aan de ongelijkheid der beide seksen. Past hiertegen niet een ietsje meer opstandigheid, dan wel eens gevonden wordt?

Ik denk aan de velerlei huishoudelijke zorgen, die op zichzelf niets minderwaardigs in zich bergen, die, goed bezien, veel meer met het geestelijk welvaren van ons en de onzen te maken hebben, dan we wel eens beseffen. En die toch zoo heel gemakkelijk ons geheele denken gevangen nemen, zoodat we niets meer zien dan die besommeringen, daarin opgaan, daarover klagen, en vergeten, dat ze enkel middel zijn om ons gezin de best mogelijke bestaansvoorwaarden te ver-zekeren, ook voor z'n geestelijken groei. Past hiertegen niet, bij onszelf, opstandigheid? Want o, het is soms zoo heel moeilijk te verhinderen, dat die dagelijksche zorgen, die toch zoo heel zwaar kunnen drukken, je niet neerhalen.

Ik denk... Maar ieder vulle in naar eigen omstan-digheden.

Misschien vindt iemand, dat „opstandigheid” een te revolutionairen klank heeft. Die kieze gerust een ander woord. Het gaat enkel om de daad van verweer tegen wat niet goed is in ons leven, of in dat der onzen.

J. M. W.-W.

GEDACHTEN

Zoek levenslust in eigen huis.
Die ze anders zoekt, die zoekt-abuis.

Er is niets in het leven, al lijkt het nog zoo slecht, dat niet door onze allergrootste toewijding, kracht en liefde tot iets moois kan worden. ☒

GROOTVORST NIKOLAJ NIKOLAJEWITZJ †

IJDELHEID DER IJDELHEDEN, HET IS AL ijdelheid. ☒

Hoe dikwijls komt dit woord van den Prediker ons niet in de gedachten als wij de berichten in de dagbladen lezen. Ja waarlijk, het is al ijdelheid. Wie gisteren nog leefde op het toppunt zijner macht, kan morgen reeds gevallen zijn. En het volgend jaar zal hij misschien reeds zijn vergeten.

Weet de lezer b.v. nog wat de naam Scheer voor de Duitschers beteekend heeft? Misschien is er een enkele met een stalen geheugen, die het zich nog herinnert, dat admiraal Scheer de knappe aanvoerder was van de Duitse vloot in den zeeslag bij Skagerrak. Maar dat is dan maar een enkele; de meesten hebben dien eens zoo vermaarden naam reeds lang vergeten. Aan het einde van 1928 overleed hij... Ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid. En ijdelheid van den roem is wel zéér ijdel. ☒

Zoo gaan zij heen, de een na den ander, de groote vlootvoogden en veldheeren uit den wereldoorlog; zij gaan en het meerendeel der menschen hadden hun namen reeds lang vergeten. Is dat ook het geval met grootvorst Nikolaj Nikolajewitzj?

Nikolaj Nikolajewitzj, de neef van den armen tsaar Nikolaas, in 1914 en 1915 opperbevelhebber van het machtige Russische leger, dat als een stoomwals Oost-Pruisen binnenrolde, maar door het genie van den grooten Hindenburg weer teruggerold werd tot ver in Polen toe.

Ja, Nikolaj Nikolajewitzj is door de meesten, die destijds couranten lazen, nog niet vergeten.

Er was dan ook wel veel dat boeide aan dezen man.

Allereerst zijn formidabele lengte, die ons onwille-keurig doet denken aan die van Koning Saul. Maar grootvorst Nikolaj was van minder bescheiden aard dan de boerenjongen, die geen koning durfde zijn — deze grootvorst wist zich te doen gelden.

Reeds jong, even twintig jaar, deed hij van zich spreken. Het was, toen Rusland den oorlog met Turkije had en de beroemde slag aan den Sijpkapas werd gestreden. Wonderen van dapperheid verrichtte de jonge, koelbloedige officier, wiens vader het opperbevel had in denzelfden oorlog. Was het wonder, dat de kranige vorstzenoon snel omhoog steeg op de ladder van den roem?

Maar vele jaren later, in 1914, stondt gij toch wel even... verbouwereerd, zullen we maar zeggen. Hij, die door zijn tegenstanders aan het hof zooveel mogelijk buiten de veldtochtsplannen was gehouden, werd nu ineens... opperbevelhebber. Een rang, waar hij niet allereerst krachtens geboorte recht op had, maar veel meer vanwege zijn militaire capaciteiten.

Nu, Nikolaj aarzelde niet; hij was er de man niet voor, om te aarzelen. Hij nam het opperbevel op zich, schoon hijzelf vreemd stond tegenover de klaarliggende plannen. En met groot élan voerde hij zijn legers tegen de Duitschers in het veld.

Bij de soldaten was hij, het klinkt misschien vreemd, geliefd. Er was iets fascineerends aan dezen geweldigen man. Koel en onverbiddelijk als hij was, boezemde hij zijn legers zeer zeker een schrikvollen eerbied in, maar men wist ook, dat hij rechtvaardig was. Zelfs zijn generaals, onder wie hij dadelijk groote schoonmaak hield, hadden ontzag voor den koelen grootvorst. En misschien was dit wel het meest te danken aan zijn

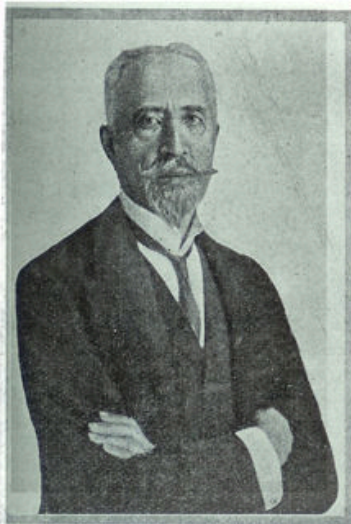
optreden al dadelijk, toen de veldtocht begon. „Wie steelt, wordt opgehangen,” zeide hij, terwijl hij de rijen der legerintendanten langs liep en hij keek de heeren aan op een wijze, dat zij er een rilling van velden loopen langs hun rug... zeker, zij wisten het van dezen man; hij zou het doen ook. ☒

Er zijn meer van die snijdend korte opmerkingen van hem bekend. Toen de Siberische boer, die als de „monnik Raspoetin” aan het hof de lakens uitdeelde en daardoor zoo onnoemelijk veel kwaad heeft gesticht, hem telegrafisch aanbod zijn legers te komen zegenen, gaf hij slechts dit antwoord: „Kom maar, dan laat ik je ophangen.” Natuurlijk kwam Raspoetin toen niet. Maar wèl zon hij op wraak op den nóg vuriger door hem gehaten grootvorst.

Want Nicolaj en Raspoetin waren gezworen vijanden. Wel menigmaal zal den eerste het oogenblik hebben berouwd, toen hijzelf Raspoetin aan het hof had helpen brengen. Luisterend naar zijn mooie vrouw Anastasia, de dochter van den koning uit het land der zwarte bergen, die de ziekelijke-mystieke tsaritzja allerlei „heilige mannen” aan het hof stuurde, had hij er voor gezorgd, dat ook de havelooze moesjik Raspoetin tot de bijgeloovige vorstin toegelaten werd. Hoe moet hij daar later spijt van hebben gehad! De kleine tjsarenitz, die een ongeneeslijke bloedziekte had en daardoor niet loopen kon, toonde tekenen van herstel zoolang Raspoetin aan het hof was, maar zoodra was Raspoetin niet weg, of het kind werd weer ziek. Dat was alleen reeds genoeg om Raspoetin een wonderbaarlijk sterke positie te verschaffen en hij gebruikte die, om ieder, die hem niet aanstond, te tyranniseeren.

In 1912 wist hij bij den tsaar te bewerken, dat Rusland niet ingreep in den Balkan-oorlog. Nikolaj had het tegenovergestelde geprobeerd, daarbij geholpen door zijn vrouw. Van dien tijd af was de haat tusschen den grootvorst en den „heiligen” bedrieger volkomen. En langzamerhand werd Nicolaj's invloed aan het hof door Raspoetin heelemaal vernietigd... Tot men den grootvorst in den wereldoorlog niet meer missen kon.

Maar Raspoetin bleef op wraak zinnen. Aanvankelijk

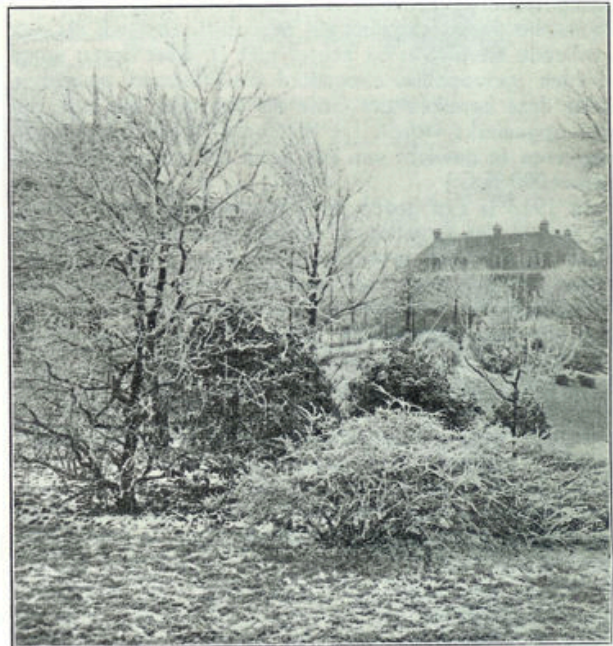
moest hij geduld hebben; in de schoone dagen der Oost-Pruisische successen hield hij zich stil. Maar toen in 1915 de doorbraak bij Gorlice plaats had, toen de Russische stoomwals door de reuzenkracht van Hindenburgs militairgenie werd teruggedrukt tot achter Warschau... toen nam de monnik zijn wraak. Hij wist den tsaar er toe te brengen Nicolaj als onderkoning naar den Kaukasus te zen-

den en zelf het opperbevel op zich te nemen. Van toen af raakte de grootvorst, in alles ver de meerdere van zijn keizerlijken neef, op den achtergrond en hij

is daarop gebleven tot aan Ruslands ineenstorting toe. En van toen af was het met de macht van alle grootvorsten gedaan.

Op 72-jarigen leeftijd is hij nu overleden in zijn villa te Cap d'Antibes, in Zuid-Frankrijk, weliswaar het middelpunt der uitgeweken Russen, die in hem den toekomstigen tsaar zagen na de eventueele ineenstorting van het Sovjet-bewind, maar toch... op den achtergrond.

En zoo is het dus ook voor dezen schitterenden man weer zoo waar: ijdelheid der ijdelheden, het is ál ijdelheid...
Q. A. DE R.

Een herinnering aan het prachtig natuurfereel, waarvan we verleden week hebben genoten. ☒

PEPER EN ZOUT

Gastronoom.

Een gastronoom houdt nooit zijn tong in toom en zonder hoofd is hij een astronoom, maar hoe of gij hem ook wilt heeten, hij komt in actie bij het woord: kom eten. H. W. A.

WAT ZIJN METEOREN?

HET ZIJN ER MAAR WEINIGEN, WIER belangstelling in het leven der hemellichamen tot kennis is gevorderd, en van die weinigen zijn het maar enkelen, wier kennis tot een levensstudie geworden is. Dat is jammer. Eenerzijds, omdat de hemelen Gods eer vertellen en er toch slechts weinigen zijn, die deze taal verstaan. Anderzijds, omdat wij menschen zoodoende veel schoons moeten missen, dat de Schepper in Zijn schepping ten toon spreidt. Tot dat schoons behooren ook de meteoren, waarvan wij eigenlijk niet veel meer weten, dan dat het „uit den hemel vallende vuursteenen” zijn.

Deze wetenschap is poover en... ook niet erg zuiver op de graat. Men onderscheidt twee soorten: ijzermeteoren en steenmeteoren; die twee zijn echter niet streng gescheiden, omdat de steen vaak ijzerdeelen en het ijzer vaak steenstof bevat. Het ijzer in bijna alle